

NOTAT

19. februar 2024

Center for Kunst og Biblioteker
Litteratur og Biblioteker

Jour. nr. 24/02471-1

Nationalbibliografisk Udvalg

Lovhjemmel

Bekendtgørelse om udarbejdelse af nationalbibliografien

I medfør af § 13, stk. 4, og § 16, stk. 7, i lov om biblioteksvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 100 af 30. januar 2013, som ændret ved lov nr. 501 af 1. maj 2019, fastsættes:

§ 1. Kommunerne i fællesskab eller det selskab, som kommunerne i fællesskab ejer og driver hertil, jf. lovens § 16, stk. 4, udarbejder nationalbibliografien efter retningslinjerne i denne bekendtgørelses bilag 1, jf. dog § 2.

§ 2. Det Kgl. Bibliotek foretager den nationalbibliografiske registrering vedrørende Dansk Periodikafortegnelse, Dansk Kortfortegnelse og Dansk Musikfortegnelse, i overensstemmelse med retningslinjerne i denne bekendtgørelses bilag 1.

§ 3. Slots- og Kulturstyrelsen nedsætter et Nationalbibliografisk Udvalg, der rådgiver styrelsen omkring udarbejdelsen af nationalbibliografien. Udvalgets medlemmer skal repræsentere det samarbejdende danske biblioteksvæsen.

Ikrafttræden

§ 4. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. marts 2024.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1871 af 9. december 2020 om udarbejdelse af nationalbibliografien ophæves.

Kulturministeriet, den 16. februar 2024

Jakob Engel-Schmidt

/ Helene Nordborg Kiær

Kommissorium

Slots- og Kulturstyrelsen (SLKS) er højeste myndighed på det nationalbibliografiske område i Danmark og har ansvaret for at kvalitet og indhold i nationalbibliografien følger nationale og internationale regler og overenskomster samt at [Lov om Biblioteksvirksomhed](#) overholdes. Ifølge ”Forståelsespapir mellem KL og KUM” af den 26.11.2019 er det nationalbibliografien som sætter standarder for det øvrige bibliografiske arbejde i Danmark.

Som støtte i denne myndighedsudøvelse udnævner SLKS et Nationalbibliografisk Udvalg.

Nationalbibliografisk Udvalg rådgiver Slots- og Kulturstyrelsen i alle anliggender vedrørende katalogisering, formatering og bibliografiske spørgsmål af nationalbibliografisk relevans. Herunder ligger fastlæggelse af, og ændringer i, omfang og indhold, standarder for og registreringsniveau for nationalbibliografien.

Nationalbibliografisk Udvalg beskæftiger sig med alle aspekter af data til nationalbibliografien. I denne forbindelse udarbejdes og vedligeholdes regler og retningslinjer for katalogisering, formatering, emnebeskrivelse, søgeveje og sortering.

Nationalbibliografisk Udvalg varetager sagsforberedende opgaver og afgiver indstilling på faglige og ressourcemæssige områder vedrørende nationalbibliografien, herunder katalogiseringsstandarder, optagelseskriterier og registreringsniveauer. Dette kan være på basis af modtagne forslag fra interessenter eller på eget initiativ.

Arbejdsform

Nationalbibliografisk Udvalg (NBU) mødes 2-3 gange årligt, normalt i Slots og Kulturstyrelsen (SLKS), Hammerichsgade 14, København. Desforuden kan der indkaldes til korte, maksimalt en times, online møder for at drøfte mindre spørgsmål. Endvidere kan udvalget blive hørt via e-mail.

SLKS betaler rejseudgifter ifølge Statens regler for mødedeltagelse. Der gives ikke kompensation for den brugte arbejdstid.

Udførelse af konkrete opgaver, af begrænset karakter, inden for udvalgets ansvarsområde kan varetages af midlertidige underudvalg, der nedsættes efter

godkendelse af Slots- og Kulturstyrelsen, med deltagelse af eksperter i det forelagte problem/tiltag. Det vil være hensigtsmæssigt at udvalgsopgaver estimeres ved igangsættelse.

Beslutninger/anbefalinger fra underudvalg sendes til skriftlig høring/kommentering blandt udvalgets medlemmer inden endelig vedtagelse.

SLKS stiller ressourcer til rådighed for Nationalbibliografisk Udvalg, hvilket bl.a. indebærer referatskrivning og varetagelse af praktiske opgaver i forbindelse med planlægning og afholdelse af møder, temadage og seminarer. Før der arrangeres temadage og seminarer skal disse godkendes af SLKS.

Til udvalgets møder mv. kan efter behov indkaldes særlige sagkyndige. Hvis det medfører ekstra omkostninger, skal disse først godkendes af SLKS.

Referater af Nationalbibliografisk Udvalgs møder og andre rapporter offentliggøres på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside.

Opgaver

Nationalbibliografisk Udvalg har til formål at rådgive SLKS således at SLKS kan sikre:

- at der foretages relevante ajourføringer og prioriteringer i opgavebeskrivelsen for nationalbibliografien;
- at der findes de nødvendige standarder for produktion og tilgængeliggørelse af metadata fra nationalbibliografien og som følge heraf de danske biblioteker;
- at nationalbibliografien, så vidt det er muligt, bruger internationalt vedtagne standarder inden for det bibliografiske område;
- at, der er sammenhæng mellem de anbefalede standarder og andre nationale og internationale metadatastandarder af relevans for biblioteksområdet.

Nationalbibliografisk Udvalg rådgiver SLKS således at SLKS kan anbefale strategier for:

- den nationalbibliografiske opgave;
- anvendelse af bibliografiske standarder;
- fælles regelsæt for katalogisering, herunder en dansk overgang til det nye regelsæt RDA;
- formidling af de nationalbibliografiske data via nationale og internationale bibliografiske databaser mv.;
- dataproduktion i forhold til fremtidige anvendelser, herunder søgeformer;
- en løbende vurdering af udviklingen af det bibliografiske område.

Af dette følger at Udvalget skal behandle bl.a. følgende spørgsmål:

1. Optagelseskriterier for nationalbibliografien.
2. Katalogiseringsregler og bibliografisk standard for nationalbibliografien – og som en logisk følge af dette også for danske bibliotekskataloger.
3. Løbende orientering og diskussion om den nationale og internationale udvikling af bibliografiske standarder.
4. En dansk implementering af RDA og et nationalt repositorium for autoritetsdata, VERA. Herunder specifikation af omfanget af de danske RDA-tilpassede regler og vedligehold af danMARC2-formatet og dets efterfølger danMARC3.
 - 4.1. Herunder rådgivning til SLKS i forbindelse med RDA-styregruppe nedsat af SLKS, KL og Kulturministeriet.
 - 4.2. Herunder rådgivende til SLKS ift. oversættelsen af den danske RDA-terminologi.
 - 4.3. Herunder rådgivende til SLKS ift. omfanget af de danske RDA-tilpassede katalogiseringsregler.
 - 4.4. Herunder rådgivende til SLKS ift. etablering af et nyt RDA-tilpasset danMARC3-format.
5. BIBFRAME som ny bibliografisk format og linket data.
 Orientering og diskussion om den nationale og internationale udvikling af BIBFRAME som nyt bibliografisk format.
 I SLKS regi findes der en BIBFRAME arbejdsgruppe, der rapporterer til NBU.
6. Emnebeskrivelse og klassifikation.
 Herunder DK5. En redaktionsgruppe for DK5 findes i DBC's regi. Denne rapporterer årligt til SLKS via NBU.
7. Praksisregler for søgeveje.
8. NBU kan selv tage emner op, hvis den internationale udvikling gør dette hensigtsmæssigt.

Medlemmer af Nationalbibliografisk Udvalg 2024-2026

Anders Cato, specialkonsulent, Slots- og Kulturstyrelsen, formand for udvalget

Hanne Hørl Hansen, bibliotekskonsulent, DBC D1G1TAL a/s

Marie Maersk Deleuran, informationsspecialist, Det Kgl. Bibliotek

Emilie Sørine Ullerup, informationsspecialist, Det Kgl. Bibliotek

Marianne Buschmann Nielsen, Bibliotekar, Aalborg Bibliotekerne

Erik Bachmann Pedersen, Bibliotekskonsulent, Syddansk Universitetsbibliotek

Knud Bentzen, Senior IT-konsulent, KOMBIT a/s